

Prečišćeni tekst Pravilnika o bližem sadržaju Izvještaja o spoljnoj reviziji u društvu za osiguranje obuhvata sljedeće propise:

1. Pravilnik o bližem sadržaju Izvještaja o spoljnoj reviziji u društvu za osiguranje ("Službeni list Crne Gore", br. 065/15 od 20.11.2015),
2. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o bližem sadržaju izvještaja o spoljnoj reviziji u društvu za osiguranje ("Službeni list Crne Gore", br. 019/19 od 29.03.2019),
3. Pravilnik o izmjenama Pravilnika o bližem sadržaju Izvještaja o spoljnoj reviziji u društvu za osiguranje ("Službeni list Crne Gore", br. 029/20 od 06.04.2020), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

PRAVILNIK

O BLIŽEM SADRŽAJU IZVJEŠTAJA O SPOLJNOJ REVIZIJI U DRUŠTVU ZA OSIGURANJE

("Službeni list Crne Gore", br. 065/15 od 20.11.2015, 019/19 od 29.03.2019, 029/20 od 06.04.2020)

Uvodna odredba

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se minimalna sadržina izvještaja o spoljnoj reviziji u društvu za osiguranje, društvu za reosiguranje, kao i konsolidovanih finansijskih izvještaja grupe osiguravača.

Sadržaj revizije

Član 2

U smislu ovog pravilnika, izvještaj o spoljnoj reviziji obuhvata izvještaj o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja društva za osiguranje i izvještaj o obavljenoj reviziji za potrebe Agencije za nadzor osiguranja (u daljem tekstu: Agencija).

Revizija finansijskih izvještaja

Član 3

U smislu ovog pravilnika revizija finansijskih izvještaja je postupak provjere i ocjene godišnjih finansijskih izvještaja društva za osiguranje koje društvo za osiguranje sastavlja na osnovu zakona kojim se uređuju računovodstvo i revizija, a koja su namijenjena vanjskim korisnicima uključujući Agenciju.

Revizija za potrebe Agencije

Član 4

Reviziju za potrebe Agencije obavlja revizorsko društvo koje obavlja reviziju godišnjih finansijskih izvještaja.

Revizorski izvještaj o obavljenoj reviziji za potrebe Agencije sastoji se od sljedećih izvještaja:

1. Izvještaj o razlikama u nerevidiranim i revidiranim stavkama finansijskih iskaza;
2. Izvještaj o stanju i promjenama tehničkih rezervi osiguranja;
3. Izvještaj o stanju i strukturi imovine koja služi za pokriće tehničkih rezervi;
4. Izvještaj o poštovanju pravila o upravljanju rizicima;
5. Izvještaj o radu interne revizije;
6. Izvještaj o načinu vođenja poslovnih knjiga;
7. Izvještaj o kvalitetu informacionog sistema;
8. Izvještaj o tačnosti, pouzdanosti i potpunosti obaviještenja, izvještaja i drugih podataka koja se dostavljaju Agenciji;
9. Izvještaj o vrednovanju bilansnih i vanbilansnih stavki i računovodstvenih politika.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, reviziju kvaliteta informacionog sistema i izvještaj o toj reviziji ne mora obaviti revizorsko društvo koje obavlja reviziju godišnjih finansijskih izvještaja.

Izvještaji iz stava 2 ovog člana obavezno sadrže pregled svih razlika, neusklađenosti i nepravilnosti u primjeni

zakona kojim se uređuju uslovi i način obavljanja djelatnosti osiguranja i akata društva za osiguranje čije poslovanje je predmet revizije.

Izveštaj o obavljenoj reviziji iz stava 1 ovog člana dostavlja se Agenciji u roku od 15 dana od dana njihovog usvajanja, a najkasnije do 1. maja tekuće godine za prethodnu godinu, u originalu, poštom ili neposredno.

Pismo menadžmentu

Član 5

Uz izveštaj o završenoj spoljnoj reviziji revizor je dužan da pripremi i pismo menadžmentu, koje dostavlja odboru direktora društva za osiguranje najkasnije u roku od 15 dana od dana dostavljanja revizorskih izveštaja.

Pismo iz stava 1 ovog člana sadrži nalaze i zaključke izvršene spoljne revizije, kao i preporuke za otklanjanje nedostataka utvrđenih tokom vršenja revizije društva za osiguranje.

Odbor direktora društva za osiguranje dostavlja pismo iz stava 1 ovog člana Agenciji u roku od pet dana od dana prijema istog, u originalu, poštom ili neposredno.

Revizija kod statusnih promjena

Član 6

Ako je društvo za osiguranje izvršilo statusnu promjenu podjele, spajanja ili pripajanja, revizija finansijskih izveštaja izvršiće se sa stanjem na dan kad je ta promjena registrovana u CRPS.

Društvo za osiguranje će izveštaj o izvršenoj reviziji iz stava 1 ovog člana dostaviti Agenciji u roku od 90 dana od dana izvršene promjene.

Izveštaj o razlikama u nerevidiranim i revidiranim stavkama finansijskih iskaza

Član 7

Izveštaj o razlikama u nerevidiranim i revidiranim stavkama finansijskih iskaza sadrži ocjenu o usklađenosti pojedinih stavki revidiranih finansijskih iskaza sa stavkama finansijskog iskaza koje društvo za osiguranje dostavlja Agenciji u skladu sa zakonom.

Izveštaj o stanju i promjenama tehničkih rezervi osiguranja

Član 8

Revizor je dužan da provjeri i ocijeni stanje i promjene tehničkih rezervi osiguranja i izradi Izveštaj o stanju i promjenama tehničkih rezervi iz člana 4 stav 2 tačka 2 ovog Pravilnika.

Izveštaj iz stava 1 ovog člana mora sadržati najmanje:

1. stanje tehničkih rezervi na početku i na kraju godine, kao i promjene stanja tehničkih rezervi tokom godine;
2. opis metoda koje društvo za osiguranje primjenjuje za obračun tehničkih rezervi - ako je došlo do promjene metoda, revizor je dužan pojasniti promjenu i procijeniti njen uticaj na finansijski rezultat društva za osiguranje;
3. preporuke revizora sa navođenjem uočenih slabosti i rizika koje proizlaze iz načina formiranja tehničkih rezervi;
4. mišljenje o postupanju društva za osiguranje po preporukama revizora iz prethodnih godina;
5. mišljenje o stanju tehničkih rezervi dato od strane nezavisnog ovlašćenog aktuara koje mora sadržati ocjenu stanja tehničkih rezervi, kao i razloge za pozitivno mišljenje, mišljenje sa rezervom, odnosno negativno mišljenje.

Mišljenje iz stava 2 tačka 5 ovog člana daje lice koje ima ovlašćenje za obavljanje aktuarskih poslova izdato od nadležnog organa ili koje je položilo stručni ispit u skladu sa programom obrazovanja aktuara usvojenim od strane međunarodnih i evropskih udruženja aktuara.

Lice iz stava 2 tačka 5 ovog člana ne može biti zaposleno ili na drugi način angažovano u društvu za osiguranje koje je predmet revizije ili u društvu povezanom sa tim društvom.

Izveštaj o stanju i strukturi imovine koja služi za pokriće tehničkih rezervi

Član 9

Revizor je dužan da provjeri i ocijeni stanje i strukturu imovine koja služi za pokriće tehničkih rezervi o čemu mora izraditi Izvještaj o stanju i strukturi imovine za pokriće tehničkih rezervi iz člana 4 stav 2 tačka 3 ovog pravilnika.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana mora sadržati najmanje:

- prikaz iznosa i strukture imovine koja služi za pokriće tehničkih rezervi sa prikazanim stepenom pokrivanja tehničkih rezervi propisanim oblicima imovine - po vrsti ulaganja;
- vrijednosti imovine koja služi za pokriće tehničkih rezervi na početku godine i na kraju godine, kao i promjenu vrijednosti tokom godine - po vrsti ulaganja;
- preporuke revizora s navođenjem uočenih slabosti i rizika;
- mišljenja o postupanju društva za osiguranje po preporukama revizora iz prethodnih godina;
- mišljenje o iznosu i strukturi imovine koja služi za pokriće tehničkih rezervi i usklađenost navedenih ulaganja sa zakonom.

Izvještaj o poštovanju pravila o upravljanju rizicima

Član 10

Revizor je dužan da ocijeni usklađenost internih pravila, politika i procedura za identifikaciju, mjerenje, praćenje i upravljanje rizicima kojima je društvo za osiguranje u poslovanju izloženo sa Zakonom o osiguranju i podzakonskim aktima koji uređuju ovu oblast i njihovu primjenu, o čemu mora izraditi Izvještaj o poštovanju pravila o upravljanju rizicima iz člana 4 stav 2 tačka 4 ovog pravilnika.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana sadrži najmanje sljedeće:

- kratak opis vrsta rizika kojima je društvo za osiguranje izloženo u svom poslovanju;
- mišljenje o sprovođenju politika i procedura koje se odnose na upravljanje pojedinim rizikom, kao i o adekvatnosti identifikovanja, mjerenja, praćenja i upravljanja pojedinim rizikom;
- mišljenje revizora o adekvatnosti sistema internih kontrola vezano za upravljanje rizicima;
- mišljenje revizora o tome da li su uspostavljene ključne funkcije u skladu sa podzakonskim aktima koji uređuju ovu oblast;
- mišljenje o postupanju društva za osiguranje po preporukama interne revizije;
- mišljenje o postupanju društva za osiguranje po preporukama revizora iz prethodnih godina;
- preporuke revizora s navođenjem uočenih slabosti i rizika.

Revizor je dužan da, prilikom sačinjavanja izvještaja iz stava 1 ovog člana, ispuni i potpiše upitnik koji se nalazi u prilogu 1 ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Izvještaj o radu interne revizije

Član 11

Revizor je dužan da ocijeni adekvatnost interne revizije o čemu mora izraditi Izvještaj o radu interne revizije iz člana 4 stav 2 tačka 5 ovog pravilnika.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana mora sadržati najmanje:

- podatke o stručnoj osposobljenosti zaposlenih u internoj reviziji u smislu ispunjenosti zahtjeva predviđenih Zakonom o osiguranju;
- mišljenje revizora o radu interne revizije koje će sadržati ocjenu usklađenosti rada interne revizije sa zakonom, opštim aktima i načelima i standardima struke; ocjenu nezavisnosti rada internog revizora; ocjenu u kojoj mjeri interni revizor procjenjuje zakonitost poslovanja društva za osiguranje i adekvatnost uspostavljenog sistema internih kontrola kojim se omogućava adekvatno upravljanje društvom za osiguranje;
- pregled nedostataka u radu interne revizije društva za osiguranje i rizika koji iz njih proizilaze;
- mišljenje o postupanju društva za osiguranje na preporuke revizora iz prethodnih godina;
- preporuke revizora za poboljšanje rada interne revizije.

Revizor je dužan da, prilikom sačinjavanja izvještaja iz stava 1 ovog člana, ispuni i potpiše upitnik koji se nalazi u prilogu 2 ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Izvještaj o načinu vođenja poslovnih knjiga

Član 12

Revizor je dužan da provjeri i ocijeni način vođenja poslovnih knjiga društva za osiguranje o čemu mora izraditi Izvještaj o načinu vođenja poslovnih knjiga iz člana 4 stav 2 tačka 6 ovog pravilnika.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana mora sadržati najmanje:

- mišljenje revizora o načinu vođenja poslovnih knjiga,
- preporuke revizora s navođenjem eventualnih nepravilnosti ili nedostataka koje su utvrđene tokom revizije, kao i rizika koji iz tih nedostataka proizilaze,
- mišljenje o postupanju društva za osiguranje u skladu sa preporukama revizora iz prethodnih godina.

Izvještaj o kvalitetu informacionog sistema

Član 13

Revizor je dužan da provjeri i ocijeni stanje i kvalitet informacionog sistema o čemu mora izraditi Izvještaj o kvalitetu informacionog sistema iz člana 4 stav 2 tačka 7 ovog pravilnika.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana mora sadržati najmanje:

- opis informacionog sistema;
- ocjenu usklađenosti informacionog sistema sa internim procedurama poslovanja;
- procjenu stepena sigurnosti i zaštite informacionog sistema i podataka;
- uočene slabosti i rizike sistema;
- preporuke koje se odnose na unaprijeđenje sistema i otklanjanje uočenih slabosti;
- mišljenje o postupanju društva za osiguranje na preporuke revizora iz prethodnih godina;
- mišljenje revizora o stanju i adekvatnosti upravljanja informacionim sistemom.

Izvještaj o tačnosti, potpunosti i pouzdanosti izvještaja, obavještenja i drugih podataka koji se dostavljaju Agenciji

Član 14

Revizor je dužan provjeriti i ocijeniti tačnost, potpunost i pouzdanost izvještaja, obavještenja i drugih podataka koji se dostavljaju Agenciji na osnovu zakona o čemu mora sačiniti Izvještaj o tačnosti, potpunosti i pouzdanosti izvještaja, obavještenja i drugih podataka koji se dostavljaju Agenciji iz člana 4 stav 2 tačka 8 ovog pravilnika.

Izvještaj o vrednovanju bilansnih i vanbilansnih stavki i računovodstvenih politika

Član 15

Revizor je dužan da provjeri i ocijeni način vrednovanja bilansnih i vanbilansnih stavki o čemu mora sačiniti Izvještaj o načinu vrednovanja bilansnih i vanbilansnih stavki i računovodstvenih politika iz člana 4 stav 2 tačka 9 ovog pravilnika.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana mora sadržati mišljenje revizora o primijenjenim računovodstvenim politikama, vrednovanju bilansnih i vanbilansnih stavki, metodama korišćenim za vrednovanje pojedine finansijske imovine i nekretnina, kao i ostalih bilansnih i vanbilansnih stavki te njihovu usklađenost sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja primjenjivim u Evropskoj uniji, i zakonom.

Član 16

Izvještaj iz člana 4 stav 2 ovog pravilnika i pismo menadžmentu iz člana 5 ovog pravilnika sadrže i ime, prezime i potpis ovlašćenog revizora koji je odgovoran za sačinjavanje izvještaja i odgovornog lica revizorskog društva.

Završna odredba

Član 16

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

PRILOG 1.

UPITNIK O ADEKVATNOSTI KAPITALA

1. Da li je adekvatnost kapitala obračunata u skladu sa propisima Agencije?

2. Da li je društvo za osiguranje pravilno i redovno izvještavalo Agenciju o visini kapitala i adekvatnosti kapitala?
3. Da li društvo za osiguranje raspolaže dovoljnim iznosom garantnog kapitala obzirom na opseg i vrstu poslova koje obavlja, kao i pripadajuće rizike?
4. Ima li društvo za osiguranje izrađen plan za formiranje potrebne visine kapitala kako bi se zadovoljili uslovi propisane adekvatnosti kapitala?
5. Da li je margina solventnosti obračunata u skladu sa propisima Agencije?
6. Da li je društvo za osiguranje pravilno i redovno izvještavalo Agenciju o margini solventnosti?

Upisuje se odgovor DA ili NE

Ukoliko je odgovor negativan, potrebno je navesti odstupanja.

PRILOG 2.

UPITNIK O DJELOVANJU INTERNE REVIZIJE

1. Da li interna revizija uspostavljena kao samostalna organizaciona cjelina, funkcionalno i organizaciono odvojena od drugih organizacionih cjelina?
2. Da li je interna revizija neposredno podređena odboru direktora društva za osiguranje?
3. Da li interna revizija ima stalan i cjelovit nadzor nad poslovanjem društva za osiguranje?
4. Da li su uočena odstupanja interne revizije od strukovnih načela i standarda interne revizije, etičkog kodeksa i pravila rada interne revizije?
5. Da li lica koja obavljaju poslove interne revizije obavljaju i neke druge poslove u društvu za osiguranje?
6. Da li su lica koja obavljaju poslove interne revizije članovi organa društva za osiguranje?
7. Da li odbor direktora društva za osiguranje odobrava godišnji program interne revizije?
8. Da li odbor direktora preduzima mjere obzirom na nalaze interne revizije?

Upisuje se odgovor DA ili NE

Ukoliko je odgovor negativan, potrebno je navesti odstupanja.

ODREDBE KOJE NIJESU UŠLE U PREČIŠĆEN TEKST

PRAVILNIK O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O BLIŽEM SADRŽAJU IZVJEŠTAJA O SPOLJNOJ REVIZIJI U DRUŠTVU ZA OSIGURANJE

("Službeni list Crne Gore", br. 019/19 od 29.03.2019)

Član 5

Ovaj pravilnik primjenjivaće se i na reviziju finansijskih izvještaja i reviziju za potrebe Agencije za 2018. godinu.

Član 6

Član 8 stav 3 primjenjivaće se zaključno sa revizijom finansijskih izvještaja za 2021. godinu.